

สรุปผลการตรวจราชการและนิเทศงานกรณี ปกติ

รอบที่ 1/2568 จังหวัดบึงกาฬ

ประเด็นที่ 1

งานสาธารณสุขสุขตามแนวพระราชดำริ
โครงการเฉลิมพระเกียรติ ของพระ
บรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

27 มีนาคม 2568

นายแพทย์พันธ์นพ ควรดำรงธรรม
รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน

ความเป็นมาของโครงการ ราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขังป่วย เนื่องด้วยสถานะความเป็นอยู่ที่แออัดในเรือนจำ ส่งผลก่อให้เกิดโรคร้ายต่างๆ ที่ไม่เพียงประสงค์มากมาย จนประสบปัญหาด้านสุขภาพ แต่ด้วยหลักมนุษยธรรม ผู้ต้องขังยังควรได้รับการรักษาพยาบาล
อย่างเท่าเทียมเมื่อเทียบกับประชาชนภายนอก อีกทั้งทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลแห่งเดียวในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ที่ให้บริการแก่ผู้ต้องขังป่วยเป็นจำนวนมาก รวมทั้งในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของโครงการ ราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๑

เพื่อยกระดับการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังให้ได้รับการรักษาพยาบาลเท่าเทียมกับบุคคลภายนอกให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

เพื่อจัดระบบการรักษาพยาบาลสำหรับผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนปรับปรุงอนามัยสิ่งแวดล้อม การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ

๒

๓

จัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับสถานพยาบาลในเรือนจำ ทัดตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ และโรงพยาบาลแม่ข่าย

พัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ของกรมราชทัณฑ์ให้มีความเหมาะสมและมีความก้าวหน้าในสายงานรวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจ

๔

๔

พัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ (อสรจ.) ให้ได้มาตรฐาน และสามารถตอบสนองการดูแลสุขภาพผู้ต้องขังในเรือนจำได้

จังหวัดบึงกาฬ มีเครือข่ายราชทัณฑ์ปันสุข ฯ จำนวน **1 เครือข่าย** คือ “**เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ**”
และโรงพยาบาลแม่ข่าย คือ “**โรงพยาบาลบึงกาฬ**”

เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ

ผู้ต้องขังทั้งหมด **1,435 คน**

ผู้ต้องขังชาย **1,269 คน**

ผู้ต้องขังหญิง **166 คน**

พื้นที่เรือนนอนเฉลี่ยต่อคน ผู้ต้องขังชาย **1 : 1.18 ตร.ม.** ผู้ต้องขังหญิง **1 : 1.26 ตร.ม.** (มาตรฐาน เฉลี่ย **1 : 1.6 ตร.ม.**)

สิทธิ์ UC ตรง CUP **99.56 %** ผู้ต้องขังต่างชาติ (สปป.ลาว) **1 คน 0.44 %**

บุคลากรทางการแพทย์ 3 คน

2	1	86
พยาบาล	นักจิตวิทยา	อสรจ.

สัดส่วนบุคลากรต่อจำนวนผู้ต้องขัง

1 : 718	1 : 1,435	1 : 18
----------------	------------------	---------------

5 อันดับโรคสำคัญ

- Psychiatry 120 ราย (8.36 %)
- HT 38 ราย (2.64 %)
- HIV 36 ราย (2.50 %)
- DM 23 ราย (1.60 %)
- Asthma 12 ราย (0.83 %)

- แนวทางการดูแลผู้ต้องขังป่วยภาวะวิกฤตฉุกเฉิน (Fast Track) ในผู้ป่วย **Stroke, STEMI, SEPSIS**
- ให้ความรู้สัญญาณเตือนของโรค ใน อสรจ.และผู้ต้องขัง, ส่งเสริม ป้องกัน และควบคุมโรค และ MOU ภาครัฐเครือข่าย

* **1669** ระยะเวลาเดินทางประมาณ **7 นาที**
* ไม่พบเงื่อนไขด้านรักษาและส่งต่อ

ระบบบริการ สาธารณสุข Screening

ด้านการรักษาพยาบาล

- OPD 1 ครั้ง/ wk.
- คลินิกทันตกรรม 1 ครั้ง/ เดือน
- Telemedicine

ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

- เวชศาสตร์ฟื้นฟู
1 ครั้ง/ wk.

ด้านการส่งต่อ Refer

- ผ่านช่องทาง 1669
24 ชม.
- ตรวจสอบสิทธิรักษา
100%

DM	100%	CA breast	100%
HT	100%	CA cervix	100%
HIV, Syphilis, HCV	100%	CA colon	0%
TB	100%		

การรายงานสถานการณ์ระดับ PM 2.5

- เพื่อแจ้งให้ผู้ต้องขังทราบ และป้องกัน
ด้วยการสวมหน้ากากอนามัย

ด้านงานสุขภาพจิต

- Screening รายใหม่ 100 %
- พบจิตแพทย์และทีม 1 ครั้ง / 3 เดือน
- กลุ่มอาการไม่คงที่ 20 เคส/ครั้ง
- Telepsychiatry 1 ครั้ง / เดือน
- กลุ่มอาการคงที่
- F/U อาการหลัง Treat ยา
- Consult แพทย์กรณีฉุกเฉิน 24 ชม.
- ติดตามผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ
โดยเครือข่าย รพช. - รพ.สต.

จุดแข็ง : เครือข่ายเข้มแข็ง (นักจิตวิทยา , PG)
มีการ share resource ร่วมกัน
กับ รพช. ภายในจังหวัด
และ รพจ.นครพนม

ตัวชี้วัดที่ 1 : เครือข่ายราชทัณฑ์ปันสุข ฯ จังหวัดบึงกาฬ มีผลการดำเนินงาน ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ผลการประเมิน 830 / 1,000 คะแนน (เกณฑ์ มากกว่า 800)

1 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ฯ คำสั่งจังหวัดบึงกาฬ อยู่ระหว่างดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ

2 การจัดระบบบริการสาธารณสุขสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

3 การดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนา เครือข่ายราชทัณฑ์ปันสุข ทำความ ดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์

4 มีห้องแยกสำหรับผู้ป่วยใน ที่พักผู้คุม มีระบบ Fast track/Fast Pass

5 มีการรายงาน สรรจ. 101 ครบถ้วน ตรงเวลา มีการรายงานข้อมูลเดือน ตุลาคม 2567 - ธันวาคม 2567

การประเมินด้านสิ่งแวดล้อม โดย ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี
ประเมินตามมาตรฐานสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตสำหรับผู้ต้องขัง (10 ด้าน) **สรุปผลการประเมิน ระดับ A**

ข้อค้นพบ

- คุณภาพน้ำทิ้ง : ค่า BOD, ของแข็งแขวนลอย และ TKN **ไม่ผ่านตามมาตรฐาน**
- ผู้สัมผัสอาหาร ผ่านการอบรม หลักสูตรของกรมอนามัย

ข้อเสนอแนะ

- ปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐาน / ตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ฝ้าระวังด้านสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

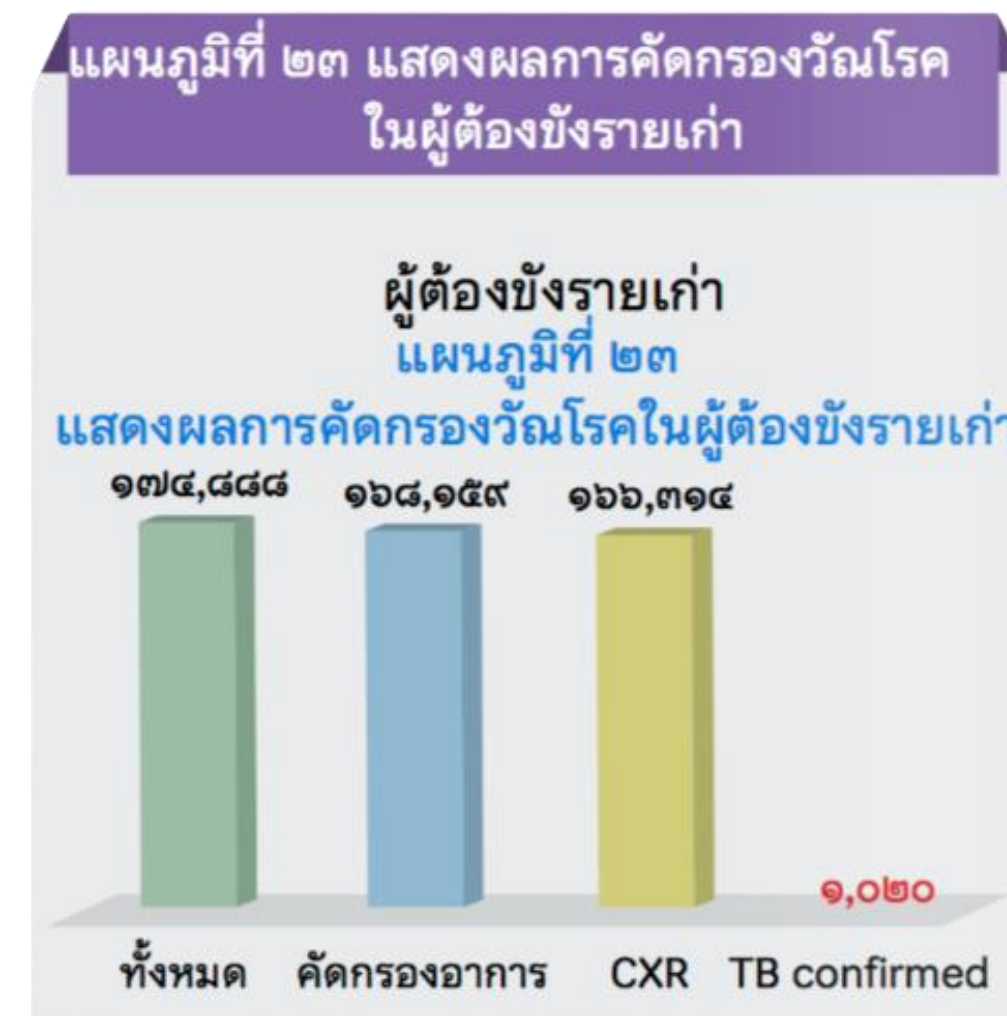
สถานการณ์การติดเชื้อวัณโรคในผู้ต้องขังในประเทศไทย

ปี 2560

- พบผู้ป่วยวัณโรคจำนวน 3,368 ราย จากผู้ต้องขังประมาณ 310,000 คน ในเรือนจำ 142 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นอัตราความชุก 1,086 ต่อประชากร 100,000 คน

ปี 2560-2562

- มีผู้ป่วยวัณโรคในเรือนจำเพิ่มขึ้น โดยในปี 2560 พบ 2,596 ราย ปี 2561 พบ 4,098 ราย และปี 2562 พบ 4,622 ราย รวมทั้งหมด 11,316 ราย

ตัวชี้วัดที่ 2 : 1. ผู้ต้องขัง**แรกรับ** ได้รับการคัดกรองวัณโรคด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอก (CXR) ร้อยละ 100
2. ผู้ต้องขัง**รายเก่า** ได้รับการคัดกรองวัณโรคด้วยการถ่ายภาพรังสีทรวงอก (CXR) ร้อยละ 90

ผู้ต้องขัง**แรกรับ** 655 คน ตรวจพบ

- TB 2 ราย (0.3%)
- ปอดผิดปกติ 12 ราย (1.8%)

ผู้ต้องขัง**รายเก่า** 832 คน ตรวจพบ

- TB 2 ราย (0.2%)
- ปอดผิดปกติ 10 ราย (1.2%)

ข้อค้นพบ

- รพ.บึงกาฬ มีรถ X-Ray ให้บริการ CXR ผู้ต้องขัง

ข้อชี้แนะ

- ตรวจคัดกรองวัณโรคและรักษาวัณโรค
ในผู้ต้องขัง**แรกรับ**ได้ ภายในระยะเวลา **2 สัปดาห์**

จำนวนผู้ต้องขังที่กำลังรักษาในเรือนจำจังหวัดบึงกาฬ จำแนกรายอำเภอ/จังหวัด

จังหวัด	อำเภอ ที่พักอาศัย	จำนวนผู้ป่วยวัณโรค ที่กำลังรักษาใน เรือนจำบึงกาฬ (คน)	จำนวนวัณโรคที่กำลัง รักษาแต่พ้นโทษก่อน กักขัง (คน)	จำนวนผู้สัมผัส โรคร่วมบ้านที่บ้าน (คน)	จำนวนผู้สัมผัสโรคร่วมบ้าน ที่ได้รับการ CXR (คน)
1.บึงกาฬ	1.1 อ.พรเจริญ	2 (รายเก่า)	0	9	0 (0.0%) กำลังดำเนินการ <ul style="list-style-type: none"> 2 คน รพ.พรเจริญ นัดมา CXR 27 มี.ค.68 7 คน รพ.พรเจริญ กำลังติดตาม
	1.2 อ.บึงกาฬ	1 (รายใหม่)	0	1	1 (100.0%)
2.สระแก้ว	2.1 อ.เขาฉกรรจ์	1 (รายใหม่)	0	3	3 (100.0%)
รวม		4	0	13	4 (30.0%)

*ข้อมูลจากการสอบถามพยาบาลเรือนจำ ณ 24 มี.ค.68

